

המציפה

עתו שבועי

רכר עניני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים

..... יצא לאור בכל ערב שבת

מחיר החתימה על "המצפה" עם
החוספה הספרותית החדשית:

באוסטריא-אונגריא:
לשנה 7 כתרין 3.50
לחצי שנה 1.75
לרבע

באשכנז:
לשנה 8 כתרין
ביתר הארצות:
לשנה 9 כתרין — 9.50 פראנק.

על "המצפה" בלי החוספה הספרותית
אין להתום.
אין הנחה מהמחיר.

מחיר מירצית אי הוכרות לנפשיים
לפי גדל השטח.
ברכת מו"ט חצי הכתר. בראש הנלוו
שני כתרין.

גליון בודד 12 קר.

מכתבים בלתי חפשים לא יתקבלו.
כ"י, שלא נרפס, לא יושב לכעליו.
המשנה מקומו עליו להודיענו מיד לא
רק שם מקומו החדש, כ"א גם שם
מקומו הקודם.

האדרסה לבית המערכת ולארמיניסטרציה:
„Hamicpe“
ul. Św. Sebastyana 32, Kraków.

Kraków, 20. Lipca 1906.

גליון כט

הראשון, בו המון הרם"ו.

אם אבדנו את האידיאלים שלנו, להיכן הלך השכל הסוחר? וכי לא יוכל כל אחד מאתנו לראות את הקבר, אשר יחצבו לנו החיות הדורסות האלה? ואנחנו שותקים! על מה תשענו עוד? אולי על המש השנים, שנתנו לנו אויבנו בהשתדלות הפולנים, כדי שנוכל להכין לנו צרכי קבורה? ואנחנו שותקים! הרב הרעב מונחת על צווארנו ואנחנו שותקים! הרב הסמיעה מונחת על צווארנו ואנחנו שותקים! הכל מודים, שמצבנו נורא מאד; הכל מודים, שאין לנו עוד שום תקוה להשיג בעתיד הקרוב, מקלט לילה"ע"י נדידה והתיישבות במקום אחר. לא תחת הרי השך כדעת זנגביל ולא בא"י בלא עמידה ברשות עצמנו כדעת אוסישקין. לרברי הכל יעברו הרבה שנים עד אשר יעלה בידנו להמציא מקלט לילה לפחות לאיזו אלפי יהודים, הנאלצים לעזוב את ארצם מפני פחד המות. וע"כ אנו מוכרחים לומר, שמקלט הלילה יכל להיות רק בארצות, אשר אנחנו כבר יושבים בהם; שם מהויכים אנחנו ליסוד לנו מבצר לאומי עד אשר נבוא אל המנוחה והנחלה. ואפילו לאחינו יושבי רוסיא, אשר הם משלמים כעת בדמם בעד לידת הירות העם הרוסי, אין שום עצה אחרת, אחר שהארצות הקולטוריות נועלות לפניהם את השערים, ואחר שאי אפשר בשום אופן שמליוני אנשים יוכלו לעזוב ארצות מושבותיהם בהרשים או בשנים אחרות אפילו בימי השלום, ובפרט עתה בשעת המהפכה, שמביאה עמה מטבעה הריסת כל הכחות האקונומיים והתרבושות הבינוניים ועליהם להשאר במקומם וליסד

רק איש אידיאלי, כלומר משוגע, אשר איננו יודע מהויות העולם כלל. אולם אף שאודה, כי מעיתני, אם השבתי למצא אצל הלאומיים הקוראים עברית משאת נפש אמיתית, אעפ"כ עומד אנכי על הצעתי ומקוה להתגשמותה לא בתור משאת נפש, כי-אם בראשונה בתור החכמה-הכרותית נחוצה. כי באמת אין נחיון לזאת אידיאליזם גדול, לראות שבכל יום נוספות הסתדרויות כלכליות חדשות. הכל מסתדרים, האומנים מסתדרים, בעלי הרשת מסתדרים; ההסתדרות הכלכלית הוא העצה האחת, אשר על ידה יוכל היחיד להמלט מהכליון של מלחמת החיים. הפועלים מסתדרים ורואים פרי בעמלם; הסוחרים הבינוניים מסתדרים ורואים פרי, הגדולים גם הם מסתדרים; ואנחנו יהודי גליציא, אשר הסתדרותנו הכלכלית תוכל להביא לנו לא לבד טובות סוציאליזם, כ"א גם תועלת לאומית מדינית, לפי שאצל העמים האחרים הלאומות להוד והמפלגה הסוציאלי-יאליה, להוד, אבל אצלנו יהודי גליציא הוא דבר אחר, כי רוב הבינוניים בארצנו הם יהודים — ואנחנו מהשיים. לואיגר וסיעתו משתדלים, כדוע; שהממלכה תיסד הסתדרות כלכלית רשמית באונם, כדי להכחיד את עמנו מן הארץ, הלא הם אומרים במועצת הממלכה בכל עת בפומבי, כי החקים לתקנת הבינוניים יכרתו את הפרנסה מעמנו, ואנחנו שותקים. הנה כבר התקבלו החקים המרשיעים ע"י מועצת הממלכה ואנחנו מוניתחים את היהודי הבינוני, להיות לטרף בפי החיות הרעות האלה!

גורל ההצעה ליסד הסתדרות כלכלית לאומית ליהודי גליציא.

אכל אודה ולא אבוש, כי שניתני בחשבי, שאמצא אונים קשובות באספות הלאומיות. הלאומות היא גם עתה, אחרי שהסיון המנהיגים ממנה את המלוכה של הלבנת למשיחא וליבישות במלית של הלבנה למעשה, כדי שיוכלו להפחיר למועצת הממלכה, מה שהיתה מיום שנבראה — מין מותרות, מין השתדלות מרנית. נוכל לקבל על עצמנו משרה טובה ושמה בתור באי כח היהודים, למשל להיות ציר במועצת הממלכה ועוד ועוד; נוכל לאסוף אספות גדולות ברעש וקולי קלות, כדי לדחוק את הגלי האפטרופסים הישנים ולבא על מקומם ולהנות מהזכות והכבוד המגיע לראשי האומה. כדאים הם השררה והכבוד, לבזבז בשבילו נסיעה של איזו שעות ואיזו דרשת. וכי קטן הוא משרת ציר מועצת הממלכה, דבר שנתהכטו בו כל הרודפים אחר הכבוד מעולם? נוכל גם ללמד את בנינו ובנותינו עברית, כי נאה הוא ידעת שפות, זה דבר מדרני. ומה תזיק הידיעה, אם יעזר השם, שהבת תנשא לאיש "השוב" או שהבן יהיה "לאיש", אז הלא ממילא ידברו פולנית, שפת עולם העשייה. אולם להאמין בציונות באהבה אמתית בכל לב ונפש ולקוות מקיום הלאום גם קיום נבחי ועתידי של האיש הפרטי ולשתף כלכלת היהודים עם כלכלת הלאום, — על רעיון בזה יוכל לבא

בחרות להן בכל פעם את הפקידן הנאות להן. עם תלבשן ישונה בכל פעם מראה תכונתן; פושטות צורה ולבושות צורה, לפי הנאי השעה והסביבה, כל אחד הוא בעל פרצופים אין מספר, תמונות שונות יקבל בן דורנו, אך לא את פרצופו האמת, חיים רבים יחיה, אך לא את חייו הוא, הרבה הכרות יש לו, אך לא הכרת האמת. (לוח אחיאסף" שנה עשירית). והנני רואים, כי המיד היהודים יותר קתולים מהאפיפיור, בצרפת הנם יותר צרפתים מהצרפתים עצמם, באשכנז יותר גרמנים מהגרמנים עצמם. ובפולן יחצפו היות יותר פולנים מהפולנים עצמם, וכבן רבבות תלמידים יהודים מתרחקים ממנו, וכמה מהם מתרחקים עד מקום משם לא ישובו... הנה — הידיעה ב"המצפה" ע"ד "מפת מרה בכום עסיס", שלא יאומן בי יסופר, בי הדוקטורים הציונים בקראקא התנהגו ברשעה גלויה עם אחיהם החרדים" ובצדק העיר העורך, כי "אלה הם גדולי הגמנויות הנכרים". — אם אמת הדבר, העיר ש. בהתפעלות עצימה כי נעשתה נבלה כזאת, אז על כל חברי "ציון" לעשות מחאה בפומבי, ולהגיד האמת להדוקטורים הצעירים, כי יודעים המה ללחום מלחמה-השנים, יודעים המה לקנות לב העלמות העדינות, יודעים המה להשיג את התאר "דקטור", גם נדן גדול, יודעים המה — מעמ מהם — לדבר גבוהות ורמות ולמשוך בזה את העם

— צדקת מאד, ענה ג. רק התרגנות העצבים נשיג מן הקריאה, לא רק מהמרידה ברוסיא לבד, כי-אם מן בכל מכל כל... ועל כלם מן המשחקים על הבמה העושים קימריה ואחריתה טרגדיה. "המצפה" למשל הודיע, כי מר א. מרגלית שאל את הו"ד בישיבת ראשי הקהלה בקראקא, אם ידוע לו שנקבעה הכתבת התלמידים בגמנויות בשבת, לגרום ליהודים חלול שבת ולהראותם, כי יהיו בניהם מוכרחים לחלל שבת — והשואל בכבודו ובעצמו היה מתנגד, כפי השמועה, להצעת הו"ד יונג, ובכל אופן לא השתדל בשבילו. הו"ד לנדא אמר בי יש לפנות למועצת התנוך בלבוב, וכן נגמר... והאם עד כה לא כתבו כל התלמידים בשבת? מדוע רק עתה התעוררו? — העבודה, הוסיף ג. כי נער אחד, שלא רצה לאכול לפני קדוש היום במרם הלך בשבת אל הבחינה, אחרי שבא משם כתב שעוריו בשבת באותה שעה שאביו הבה את בנו השני מכות נמרצות, יען בקש לסרוק שערו כמסרק (מעשה שהיה). האין זה צחוק מכאיב לב? וחזן מזה, איך יגדלו שם ללא תורה וללא דעה את נשמת עמם ורוח אבותם... והחסידים עם המתבוללים כרתו ברית, להפר עצת יסוד בית הספר עברי. איך לא נתפלץ, איך לא נתרגז! — צדק מאד אותו הסופר, אמר גם ד. חלקו, כי כל עולמנו הוא בבמת חיוון. הנפשות המשחקות בו

פיריטון.

משחקים על הבמה.

יום סגור, מטר סוחף נתך ארצה בלי הרף, בחוץ אין עובר ושב ובבית אין יוצא ואין בא, האורחים בכפר מושבי, כלם מקראקא, שבאו לשאוף רוח צה, יושבים בלואים על היציע (וויראנדע) בבית הארון ש. פישער. גליון "המצפה" בא והחזיקו בו שבעה אנשים, הכל תאבים לדעת הרשות. — מה חרשות ב"מצפה" שואל א. — האמת אניד לך, ענה ב. האוחו בגליון, כי אנכי אינני רוצה בכל לקרוא פה עתונים, יען עצבי מתעוררים ורגשותי סוערים ומתרגזים בקראי חרשות הנשמעות בימינו היום. פה שוד, שם רצח, פה מקרי ביאליסטוק, שם פגעים רעים מווארשא, פה תנועת המרידה ברוסיא, שם שביתה בללית, פה מחיבים את כל היהודים כגלל איזה מאירע ושם מחרקים שן בעבור איזה ספק ספקא, פה רפש הקהלות שם עבטיט עד האזנים... פה בערות התמון, שם קנאת סוציאליים, פה... שם... שם... והנני רוצה כי סערת רוחי תשקוט פה בזאוייא מעמם.

הכ"ה של עתה והעומד ברחוק מהמיה. אם נוספי מנדטים לבלם הלא טוב היה לשוב למספר הראשון, כי הלא באופן הזה אף עם אחד לא הרויח. אך אין עם מי לדבר, כלם מיוחסים, כי נחוצה הסכמתם. כנרטי היהודים כנליציא אינם בטוחים, ורק אחרי מהלמה כבדה ופשוטה שנית יצליחו להיהודים להשיג כנליציא ששה מנדטים ולא בלב יהודים לאומיים.

קשר חדש בסרביא. הממלכה הקטנה בדרום, העשירה במקרים גדולים, אינה יכולה לכא לידו מנוחה. זה שלש שנים יושב המלך פטר על כסא, שלכדו לו קושרים שכורים, בהשמירם את מלכות בית אברנוביטש. כל הממלכות קימו את מלכותו, כי קו, כי עזה יהיה שלום בארץ, רק אנגליא לא אכתה להסכים לו עד שיגרש את הפקידים הרוצחים העומדים בראש הצבא. פטר עשה רצונה ויגרש את ראשי הקושרים. אך השלום לא שב. מהומות בבית ובחוץ לממלכה הקטנה. מחוץ משכה עזיה את חמה אוסטריא, כי סרביא רוצה רק להכנות באוסטריא, להוציא מתוכה כמה רבנות מיליונים בשנה בער בהמות המדינה, שהיא מכניסה שמה ואינה רוצה להתחייב אף לקנות באוסטריא את צרכי הממשלה. הכסף, שהעם מכנים באוסטריא בעד סחורות אינו אף רביעית הכסף, שהוא מוציא משם בעד מקנהו. המניסמרים החליטו לקנות צרכי הצבא בצרפת, יען הכספיהו להם המוכרים שחר רכ ובעד השחר הזה הם מפקירים את שלום ארצם, כי הלא הצדק אוסטריא אם הנעול נבולה בעד בהמות סרביא וכל העם הסרבי יאבד הונן, כי מגדול מקנה חי העם הזה ואין לו ארץ אחרת למכור שמה מקנהו. עתה קשרו סגני האפיצירים קשר במלך פטר. באספתם, שהיתה בכירת הארץ, החליטו, כי מלכות בית אברנוביטש טובה היתה ממלכות בית קאראגיארגיביטש (משפחת פטר). הם רוצים לגרש את המלך ולהמליך את בן המלך מילאן, שנולד לו מפילגשו.

תנועת המרידה ברוסיא. המהון גדול העירה הדחיה, שדחתה ממשלת רוסיא את בקור צי אנגליא בחפי רוסיא. ממשלת אנגליא הלכרלית רוצה לחוק את השלום עם כל הממלכות. אחרי שכרהה ברית עם יפן ועם צרפת ונס סחרחרי הריב בינה ובין אישכנו נאלמו דומיה, רוצה היא לכרות ברית שלום עם רוסיא, למען לא השיג זי את נבולה בהודו ובאזיא התיכונה. להכלית זאת בקשה ממשלת אנגליא לשלוח את צי מלחמתה, לכקר את ערי החוף של רוסיא לאות אהבה ונס כוכוח ע"ד זבח היהודים, שנתעורר בפרלמנט האנגלי, המליצה הממשלה על ממשלת רוסיא. להמהון כל העולם דחה את בקור השלום הזה כאמרו עם הספר, כי מפני הסכסוכים ברוסיא יש לפחדון פן יעיר הבקור סכסוכים פנימים

העניים היו עומדים תחת השגחת מוסדות שונים, כנסת הרה נתנה את חלקה, הלודדים היו חייבים לעזור לעניים כתחום אחוזותיהם, לאביונים, שהתכנסו בערים, היו חברות הסוחרים חובים להושיע והחזרה על הפתחים כבר נאסרה אז. כאשכנו ובאוסטריא כל עניני הצדקה עומדים תחת השגחת הממשלה, למען לא יתרכו השגורדים, ובנליציא — רפש הקהלוח...

— התדעו מקור כל המחלה? העיר ש. יען בכל מקום יש לנו, "משחקים על הבמה", במת החזיון של העולם כלו, וכל אחד הוא די-פרצופין, ועלינו להשתדל בכל כחירה, לבחור ב, אנשים חכמים ונכונים וידועים לשבטיכם", כמו שכתוב כפסוק, ולא כאנשים מיוחסים, עשירים, יהודים יפים, דוקטורים צעירים, נואמים בכירים, עלינו לבחור, "אנשים מן העם" ולא "משחקים על הבמה"...

— כבר חדל הגשם, העיר א. הן לא כאנו הנה להתעסק כפוליטיקא, לכל זמן, נלכה היערה... ואוואיא. שמואל הכהן שפירא.

לעפר נדוש, לפרה חולבה. והשפלות המדינית הזאת היא היא סבת מצוקתנו הכלכלית ולא להפך. ע"כ רוצים הציונים לעקור את הרעה משרשה. כי יכולים צירים יהודים, אף מעטים הנבחרים בפרוגרמה יהודית, להועיל הרבה גם להיטיב מצבנו החמרי ויכיה הד"ר כיק, שאע"פ שהיה מתכולל, לפי שנבחר ע"י רוב יהודי וידע בעצמו, שיש לו אחריות גדולה לפני היהודים, בהיותו גם ראש קהלה גדולה, ששמתהו אלוף לראשה, הראמץ הוא לבדו לפטור את בעלי המלאכה היהודים משכירת יום א' כנליציא ויושיע כזה רכבות משפחות עניי עמנו תשועה גדולה. ציר יהודי לאומי יש לנו עתה רק אחד יחיד, ומה שהוא לבדו פועל כשכיל עמו הנעלב יודעים היום אף ילדים בעריסות ומכ"ש כהיות לנו שלשה או ששה כאלה. אך בזאת צדק הסופר, כי אין לנו כני גליציא לסמוך הרכה על ההסתדרות המדינית, שיסרו הציונים ולשים ידיו בצלחה, אף שתקבל ההסתדרות בפרוגרמה גם עקר סוציאלי, כי בהסתדרות הזאת יקחו חלק בראש אנשים מטערי אוסטריא והנסיון הורה, כי גדולי המערב לא יבינו מצבנו ואין ביכלתם להושיענו גם אם ירצו ככל לב ונפש. עלינו להתעורר בעצמנו ולעמד על נפשונו, אם אין אנו לנו מי לנו ואם לא עכשו אימתו. לכן נחוצה לנו ההסתדרות כלכלית לאומית מיוחדת. וכל המאטים אזנו להצעה הזאת ויש לאל ידו, הרי הוא מתחייב בנפשו ונפש צאצאיו ונפש כל עמו הנתון בצרה גדולה ואפשר להושיע ואין רוצה להתעורר. כעסו ישל ד"ר זינגרייך מובן היטב, נפש עמו הטיבעת במצולה עד צואר משועה ונואקה מתוך עמו.

ענינים מדינים

אוסטריא. ישיבות מועצה הממלכה פסקו ביום ו' לשבועות אחרים, לצאת ידי מנהג השכיתה בקיץ. אך הועד הממונה על חוק תקון הבחירות עוד יעסוק בעבודתו עד שיגמרנה. הפרלמנט גמר דבר הכרזעה, דבר הבחירות עם שווייץ ודבר הוצאת מסה"ב הצפונית מידי יחידים לרשות הממלכה. כיום י"א ספטמבר יפתח הבית לגמור את דבר חוק הבחירות. המנדטים יתרכו מעת לעת. כי כאשר תעשה הממשלה רצון עם אחד להוסיף לו מנדט, למען הכטיח הסכמתה לחוק החדש, מיד ידרוש נס עם אחר הוספת מנדט והממשלה מכרחת לעשות גם רצונו, העמים האחרים מעררים והממשלה מכרחת לעשות גם רצונם וכה ירוספו המנדטים. לע"ע נקצבו תק"ה מנדטים תחת

מי שיהיה, ולנו הציונים טוב הדבר בכל אופן, כי סוף סוף יצאו יהודים הגונים מבית ספר כזה ורק יהודים הגונים יוכלו היות ציונים טובים.

— עוד דברים רבים מחכים לתקן ע"י ראשי הקהלה, העיר ש. — למשל מורי-דה. האם אלה אינם "משחקים על הבמה"? אנו מתמרמרים תמיד על המלמדים ועל החדרים, ואיך ילמדו מורי הרה בבית ספר? מורה-הרה יכאר לתלמידו, "זכור את יום השבת לקדשו" ולננד עיניו כותב התלמיד שעוריו כשכת ואינו גוער בו.

ועתה עוד נוצרו חקים חדשים וגזרות חדשות למורי דה, אסור למו ללמד מלים בודדות משפתנו, שהמורים בעצמם (למה לנו לבחד?) רק מעט מהם מכינים, ומורי דה חכמים, היוודעים את עמם ושפתו, ירחיקו, ומה יעשו ראשי הקהלה? המה דורשים יותר אל המתים מאשר כעד החיים, בית חולים ובית קברות ייסדו ויפנו, ובית חולים לרפואת הנפש הם להזכיר, חס ושלום!

— להמעט מספר השגוררים המפריעים את הסוחרים מעבודתם בכל רגע, גם זה צריך תקון, העיר גם ז. כאנגליא, למשל, מקום שם התנהגו מימים קדמונים עם העניים במדת חסירות לא נפרזה, כבר שר בשנת 1334 חוק מסדר את דבר התמיכה.

שם, אחר ביאת ימי השלום מכצר לאומי, מכ"ש ליהודי ארצנו פשיטא, שאין שום עצה אחרת. הסתדרות לאומית יהודית מוכרחה ליסד בכל ארצות גלותינו, כל מדינה ומדינה לעצמה כפי צרכיה. לא מלמעלה למטה כמעשה הקנגרס, כי-אם מלמטה למעלה; לא הסתדרות הכתות, כי-אם הסתדרות המדינות; לא הכנסיה הגדולה תבחר את ועדי הארצות, אלא ועדי הארצות יהיו הכנסיה; לאמרו, לא ממשלה מרכזית (צענטראליסמוס), אלא ממשלת ברית (פעדעראליסמוס), בקצור, לא ממשלת איזו מורשים צעירים בלתי נודעים, אלא ממשלת העם היהודי האמת. אולם איך ישמע העם לקיל היהדות, לבנות מכצר לאומי, אם הוא רעב? אם "נפישו נפוחו כפן מדלית איסר"! ולכם הלאומיים הרשמים אין לב למחסוריו! העם הפין לאכול ואתם נוהגים לו את ספרי מענדלי מוכר ספרים; העם צמא למים ואתם תתנו לו משאות נפש, שבקרב הימים ישבו ג' צירים לאומיים כמועצת הממלכה; העם עיף ואתם נותנים לו תחית השפה ועתונים זשרגונים; העם רואה את בניו זונים מאחריו, רק טחמת החרב הסוציאליית המרחפת על ראשם, ואתם נותנים לו שירי ביצלק וציוורי ליליען; העם מסר את נפשו כשכיל הרה ואתם גורתם, שהרה הוא דבר פרטי. מה עשיתם עד הנה כשכיל קדשי ישראל? אין דבר. ומה בדעתכם לעשות הלאה? עוד הפעם אין דבר. מה עשיתם באספת ועדי הגלילות בווינה? כוננתם ועד בחירות מרכזי. מה עשיתם באספת קראקא? כוננתם עוד הפעם ועד מדינה הכזה האמרו לסמא עיני העם הדל? הלה, שיהודים יוכו לשבת ביחד עם לואיגר ושמיין, תקראו לאומות רעאליות? הכזה יושע עמנו? המזה לא ילכו עוד היהדות והיהודים בארצנו הלוך והסור? מה תדעו, מה תרצו ומה תוכלו לפעול לטובת היהדות והיהודים עם ג' ספסליבם בבית מועצת הממלכה? האם תוכל פתקת הבחירה המתה להושיע לחיי האומה? לא אקרא לכם: מי שמכם לשר ושופט עלינו, כי די לכם שנמלתם העטרה לכם; אך זאת אקרא לכם: הוי רועים מאבדים צאן מרעיתי! סניאטין. ד"ר יוסף מנחם זינגרייך.

הערת המערבת. את דעתנו על ערעור הסופר דנכבד על מעשי הציונות הרשמיות כבר הגדנו בגליון הקודם. פה נוסף עוד דברים אחרים על פרטי הענין המדובר פה. כי יש צורך בהסתדרות מדינית ליהודי אוסטריא יודעים כל הבקאים בהתלכות העמים והמפלגות אהנו כממלכה הזאת, בכל התרמית, שרמונו ושעשקינו ושעשנונו ללעג ילקלם, לאסקופא הנדרסה,

אליהם רק זה אינם יודעים ואינם רוצים לדעה, את מהות היהדות האמתית, ערכה המהור והכרור, נשמת האומה המהורה והעדינה, כי סוף סוף, "מה גדולי הנמנויות הנכרים" ולכן לא יוכלו היות "שוה בשוה" עם הציונים הנאמנים לדתם, אשר לא על פי איזו סכה חיצונית באה אליהם הציונות, כי גרשום מחברות אחרות או יש להם תקוה ע"י ציונותם לאיזה מנדט, הם נעשו ציונים מעצמם, כאו אל הציונות כלב מהור, ביהרותו של יהודי וכל הרוחות שכעולם לא יזונו אותם ממקומם.

— הלא שמעת, שאל ב. כי הד"ר יונג מתנגד לציונות.

— לי אחת היא, ענה ג. אין אנו דורשים ציונות מנמנונים עכרי, רק תורה וחכמה. הלא רק הואנה היא, הנך רואה, שכלבוב לא המכוהו יען אמרו כי ציוני הוא, הציונים יאמרו, כי שונא הציונים הוא, החסידים חוששים פן יגדל גויס, המתבלולים חוששים פן יגדל יהודים. לכל כחה וכחה יש פנמיזמוס שלה. ואין ראיה גדולה מזאת, כי אנו הכינויני צרכים לגמנונים העכרי של הרב יונג. ואם ראשי קהלה קראקא, לא יאבו היות בין "המשחקים על הבמה", אז עליהם החוכה מוטלת בשורה הראשונה להחליט כעקר הדבר אם טוב או לא. ומנהל בית הספר, יהיה

ועוה הדין במשפט דרייפוס נעשה באופן גם ובולט לעינים, עד שנהפכה החרב אל מול שולפיה, והטוב והאמת נצחו את הרע והשקר. שרי הצבא במטה הגנרלים בצרפת לא השכילו לכסית הרמיתה בשבל, כי במחו בשלמונס הכביר בימים ההם. יד הקלריקלים בכל משלה וכל הצבא ופקידיו היו בלי חמס בידיהם ובל פקידו הממשלה והפרלמנט רדו על ידיהם ויטפלו פשע על פשע, כי במחו בגדולתם ולא פחדו הרשעים פן תגלה האמת ויגבר הצדק, כי דמו שאי אפשר כלל שאנשי ישראל ירמו ראשם תחת ממשלתם העריצה, כי בידם היה אז לאכד ולהשמיר את כל הפוצה פה נגדם. ובנאותם זאת דמו, כי על נקלה ישיבו עמרת מלכות לצרפת וימגרו לארץ כל המחזיקים ברפובליקה ובדעות חפשיות וירי אלה רפו ולא יכלו לפרוק מעליהם עול זדים. הרפובליקה היתה כסכנה וגם שלום אירופה היה מוטל בספק, כי היהירים האלה בקשו מלחמת נקם עם אשכנז. ולידות קרני רשעים כאלה בחרה ההשגחה, כמו במהפכות רבות אחרות בהיסטוריה, באיש יהודי, — אלפרד דרייפוס היא ממשפחת רבנים, רוב בני משפחתו הם יהודים חרדים לתת והוא, בהיותו בן עשירים, חשק להכנס לרשות שאינה שלו. רבים המה היהודים בצרפת המכהנים בתור פקידו צבא. אך במטה הגנרלים (גענעראל-שטאב) לא שרת עוד יהודי ודרייפוס בקש בהשתדלות רבה, לפרוץ את הגדר הזה ולהתפאר לפני יודעיו, כי הוא הגון גם למשרה, שיהודים אחרים לא זכו לה, כמו שיעשו עשירי עמנו בכל ארץ וארץ ויביאו בזה את עצמם ואת כל עמם כסכנה. „חצפת“ היהודי העלתה עליו חמת חבריו ואדוניו ויהנכלו עליו להורירו טשאתו בחרפה, כי עלית היהודי דרייפוס למדרגת קפיטן במטה הגנרלים היתה בעיניהם תחלת נפילת שמהם. והרשעים האלה בהיותם כושחים מאד בגבורתם עשו תועבות גדולות. רבים מהם מסרו כסתר סורות הצבא לממשלה אשכנז בעד בצע כסף וחבריהם ידעו ויחפאו עדיהם, כי למען הוציא מזמתם אל הפעל, להרוס את הרפובליקה ולכונן ממלכה, דרוש לכל אחד מהם הון רב והתבלית מקדישה את האמצעים בעיני קנאים כאלה. ולפי שהיה דרייפוס איש ישראל, נאמן לרפובליקה וידע את פשעי חבריו, ונוסף לזה יהודי, שנאו אותו התבלית שנאה ויגמרו לשים עליו את עונותיהם הם ויעלילו עליו, כי הוא מבר כתבי סהר של הצבא לציר הצבא האשכנזי שווארצקאפען. ובתור ראה על עונו כתב אחר מחבר המרעים האלה, המאור עסטרהאזי, רשימת כתבים כאלה וכיר משרת בית שווארצקאפען הניחה בבית זה ואחרי בן „מצאוה“ שם ע"י מרגל. ביום ט"ו אקטובר 1894 שמו את דרייפוס במשמר. מימחים שכורים בכסף העידו, כי כתב הרשימה הוא כתב יד דרייפוס. גם כתבים אחרים זיפו באופן גם, לחזק את האשמה. וביום הדין נגמר דין דרייפוס מאת שופטי הצבא, לפסלו לכהנת הצבא ולשלחו לאי שמם לכל ימי חייו. ביום ה' יאנואר 1895 נעשה משפטו והוא הכטיח, כי צדקתו הוצא לאור וע"כ נשא ויסבל חמש שנים על אי השדים יסורי נפש וגוקשים ומרים ולבו היה במוח בצדקתו ובצדקת העם הצרפתי ואילו גם באלקי אבותיו, כי האמת כבחה להגלות. וגם נגלתה. אנשי הצדק בצרפת התפלצו על הרשעה הזאת, בי הרנישו, שהרשעה לא נעשתה לדרייפוס לבדו, כי-אם לרפובליקה ולשלום הארץ. כי הרשעה אינה מקרית, כי אם שמה שלמה של זדון וחמס, אשר בה רוצים התקיפים הקלריקלים לשלוט בבעלי הצדק והחרות. הראשונים, ששמו לבם לגלות את האמת היו הסופרים היהודים, שעמדו בשעת קיום הדין לפני דרייפוס וממעמקי לבו הנשבר קרא אליהם: „מחר תודיעו את צרפת בי נקי אני“. הדברים נגעו אל לבם ובין הסופרים היו אנשי הלב ברנר לזר ותאודור הרצל. לזר הוציא מחברת, להוביח רשעת שרי הצבא וצדקת דרייפוס והרצל הזמיק יותר בדבר ויבא לידי מסקנא, כי צרת דרייפוס אינה צרת איש אחד לבד, כי אם צרת אמה שלמה נרדפה מכל. וישם אל לבו לשוב אל עמו ולהקדיש חייו לתשועתו. פרי ההחלטה הזאת היה ספר מדינת היהודים ויצירת

בין המפלגות. בפטרבורג מצאו האדונים את עצמם עלובים מדברי הפרלמנט האנגלי, שאמר, כי אין הצר ראוי לכבוד. בכל אופן הודה הצר בזה בגלוי באי יכלתו לקבל פני אהבים כראוי ולהסיר שטן מדרכו. העודת עניות בזאת באופן רשמי אית היא, כי נמס כל לב בבית הצד ואינו מאמין עוד בשלומו. טוב כי עלתה כך לאנגליא החונפת לרשעים. — והריגת גדולי השרים אינה פוסקת. בסכסופול נהרג האדמירל משוחנין, מפקד ספינת המלחמה בים השחור. מלח אחד מעבדיו הרגהו. בעיר ההיא נהרג גם שר העיר. בווארשא ירו על הנגראל שוואיקובסקי, הוא לא הומת רק אשתו נפצעה. — בפטרהוף, מקום מושב הצר בקיץ, נהרג הנגראל קולוב בשעות, כי הרוצח דמה כי הנגראל מרפוב, ראש שרי החצר ואבי אבית הרשעה, לפניו. המורדים הוציאו ברוזים, כי עתה יוציאו כל כלי ועמם וישמידו את כל העריצים. בפטרבורג היתה שוב מלחמה בין פועלים חפשים ופועלים נאמנים לצר. בערים רבות שונתים האופים. זה פעמים אין מספר נשמע קול, כי המניסטריום מתפטר ואחרי בן באה הכחשה, שני זרמים מתאבקים בחצר הצר ומאין קול הצר נשמע - ינצח המיד הזדון. בדומה בארה הממשלה את דרכיה, כי כתב חחרות של הצר מיום ל' אקטובר נתן רק חרות, אבל לא במל את החקים הקודמים. עתה מוכן הדבר. אבל רוכיא לא תהן לרמות את עצמה, היא יודעת, כי השמש לא רק מביאה את היום, כי-אם גם מעבירה את הלילה. — המוררים ארבו על דוד הקיסר הנסיך הגדול יולאדימיר בנסעו במסה"כ מאשכנז לצרפת ויניחו אדנים על המסלה, למען יוח המסע מכדי המסלה. הדבר נודע לנסיך הגדול ויקדם לנסוע במסע אחר וגם למסע החפזון, שהונחו המכשולים בדרכו לא אנה רע, כי השומר ראה ויזר את מנהל המסע. אלו הצליחה המזמה היו נהרגים מלבד הנסיך מאות נקיים.

מלחמה באמריקה התיכונה. בין שתי הרפובליקות נואמעמאלא וסאלוואדור באמריקה התיכונה פרצה מלחמה. שתי המדינות לא גרולות הנה. מספר יושבי הראשונה מיליון ומחצה נפש ומספר יושבי השניה פחות ממיליון. יושבי שתיהן ספרדים הם. הסכסוך הוא ע"ד הגבול. בתחלה היו כל המדינות באמריקה התיכונה מחוברות בארצות הברית באמריקה הצפונית. אח"כ נפרדו ומאז אין שלום ביניהן. זה לא כבר נסתה ממשלת אמריקה הצפונית לעשות שלום, אך השלום לא האריך ימים. עתה פרצה מלחמה. חיל סאלוואדור נפל ועמו שר צבאורעגאלאדו. אח"כ התעודר חיל סאלוואדור ויך את חיל גואטמאלא אחר, אלפי הרונים נפצעו נפלו. חיל גואטמאלא פשט גם על ארץ הנדוראס, גם היא רפובליקה קטנה. גם מדינות קטנות כאלה אינן יכולות להביא סכסוכם אל בית דין, לעשות פשר ביניהן והן מכרחות לקים את המנהג העתיק הקרוש, כי רק החרב והדם יבריעו ביניהן.

על המצפה

האמת נשאה ראש.

דרייפוס נקי, שב על בנו וגם הורם במעלתו בתור פקיד צבא. את הידיעה הזאת הביאו כל עתוני התבל בימים האחרונים בתור סגנוציון גדולה ושתים עשרה שנה התעסקו כלם בגורל האפיציר היהודי הזה ויקדישו יום יום חלק גדול מגליונותיהם לענין הזה, באלו כל העולם עומד עליו ובמשפט דרייפוס יחך דין כל האנושות וההיסטוריא. מי שאינו בקי בענין ישאל משתומם: מה מצאו במשפט הזה? המעט נספים בלא משפט ישנם בעולם? המעט הם המשפטים בכל ארץ וארץ, הנגמרים בעוות הדין וכמשא פנים? ואחרי בן יבא בית דין רם ויוציא לאור את האמת? והמעט יהודים בעולם הסובלים על יהדותם? התשובה על השאלות הצודקות האלה היא: משפט דרייפוס היה משפט עצם הצדק לפני אנשי רשע, משפט הרפובליקה לפני עריצים ומשפט שלום אירופה לפני דורשי מלחמות.

מלוואים רמאמרי עיד כסף רמבה"ג.
(סוף)

וגם אם נאמר כדברי הבותב, שחכם גדול במדינה יכול לחלק ביחודי, שהכל גובים על דעתו, איך יכלו הרבנים הנאונים הצדיקים בלנצום לתקן, שיחלק הה"ג מריל"ם נ"י ביחודי בעוד שבתחלה הלא לא גבו המעות לדעתו ואיך יתקנו דבר נגד התורה. וגם אם עתה יקבצו הכסף לדעתו, מדוע עשו ככה, לתקן שיאספו הכסף לדעת יחיד? הוא הדבר שאמרתו

ברגשי גיל וששון אביע ברכת מז"מ לרעי מר פייוועל ברעכער לארוסיו עם מרת מינא בת ר' חיים קליר ממשרנאוויץ. שטולפיקאני, פנחס וואנגער.

מז"מ לכב, הורי היקרים! לארוסי בהכב מרת בערטהא ג'ס מר זאב קינסטלער ומז"מ לבס חתן ובלה. באבראווא, יחזקאל אשהיים.

אנישה ברכת מז"מ להאדון הנכבד מר מאיד אשהיים ורעיתו לארוסה בהם מרת בערטהא עם מר זאב קינסטלער. דעמביץ, צבו דוד בלייוויים.

ברגשי אהבה דנני מנרך מקורות לבי במז"מ את אחי מר שמואל לבואו בבריה הארוסין עב"ג מרת לאה גלאזבערג מסטרא. ראפטשיץ, אברהם לעוו.

מרויב ידידות ואהבה אברך בכמז"מ את ידידי היקר מר שלום דיער מסאמבור לארוסיו עם מרת עטמי בראטער מבלעכאו. סאמבור, אלימלך דוד יאללעס.

מביעים אנו בזה את רגשי צערנו למרת שרה גיטל ובניה למות אישה הנכבד מר ישראל יודא נוסענבלאט ז"ל. המנחם ציון ינחמם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. שלום הבהן יאלעס, מז"ץ דפה שאל לוסטהוין, מאיר דרייער.

המצאה חדשה.

קצה בעלי מחות טובים וריקים מרעה בערים קמנות בגריציא המציאו המצאה חדשה, לא בשדה הבלבלה, החילה, בזה ישברו מחותיהם בני חס ועשו; המצאה היא — נקמה חדשה בשונאיהם. אם יש להם מינא על אדם הם שולחים עליו הודעה אירוסין שברו מלכם, לאחד העתונים ואינם חסים גם על כספם, לשלם בעדה. העורך אינו יודע המצאות מחכמות כאלה ומרפסה ואח"כ הבאנה הבחשורה, הננו מודיעים בזה, כי מהיום והלאה נשמור את כתבי היד של הודעות אירוסין וברבות מז"מ ומי שיכבדנו בשקרים כאלה נמסרנו לדין וישא עונו. המערכת.

הודעת האירוסין של מענדיל פעזים עם שיינדיל הינדא גלאזבערג בציעשאנוב, שנדפסה בגליון הקודם, בדויה היא ע"י איזה נבל, שבקש להקם באבי הנערה.

מירל בלייך פנחס פאדהארצער.

מאורשים רימאלוב בחודש תמוז תרס"ו סקאלאט.

ברגשי אהבה הננו מברכים ברכת מז"מ את מר אברהם געלבארד לארוסיו עם מרת יענטיל נאטטעסמאן. פיגא, חייצי ויעקב עלבערגער. יוסף פלעסנער ואשתו מברכים את הדקטור ויגמנד זלכרשטיין בוויץ, ליום הכתרו בדילאט ד"ר.

היה בשנה אחת בעיר אחת, בדרוזק, סבוס 1275 פפונד טבק.

אמנם עם כל זאת יש להטבך עוד בימינו כמה וכמה מהנגדים קיצונים. יש חברות, שתעודתן היא לבטל את הקמרת הטבק, באמריקה התחילה התנועה הזאת מן האוניברסיטטים וגם עשאה התנועה הזאת צעדים קדימה אחרי אשר עלה ביד איזו רופאים מומחים להראות, שתלמידים, "אי-מקמרים" גדולים בתכמה ובמדע מתלמידים מקמרים בערך 10.4 למאה. העובדא הזאת תוביח עד כמה צדק טולסטו, בדבריו, שהצנתי בתחלת מאמרי. חברות כאלה ועתונים מיוחדים נוסדו כבר לתכלית זאת בכל הארצות ויוכל היות, שעוד יבא הזמן וחלומות הפילוסוף הרוסי יתגלמו וקץ יבא גם לנימוס הטבק. כלי הפונה עוד הרכה הרבה נחבה עד אשר יעלו דמדומי חמה של התקופה הזו! מ. הורוויץ.

ארגו מכתבים.

בן עברי: אם נרפס שם, כבר קראוהו בגליציא ולא נדפסוהו שנית. — נש"מ; י. רוזנקרנץ בסקי; אין מקום לשירים. — י. יאנקובסקי לע"ע אין מקום. — הלפנט; א. לא; ב. ישיבת פי פנה לך שמה אל הרב; ג. עז"ק אינו; ד. אינו שלם לזמן הזה. — ז. ש; אינו מכירים אותך. — השואל מר; אין ספר כזה.

אהנע האנמורעניץ

אין מיינער מיט עלעקטרישע קראפט בעטריעבענען

כשרה זעלכווארענפאבריק

האבע איך ארכיימער דער בעריהם- מעסטען פאבריקען ענגאזשירט אונד זינד מיינע סאלאמי, וועראנעזער, ברוסט, שינקען עט קרענוויירשטען א. ז. וו. נאכ- ווייזבאר די שאַנסטען אונד שמאקאפ- מעסטען ווארען. איך קאנקורירע ניכט נור מיט דעם פרייז, זאנדערן אויך מיט דער קוואליטאט אלער אַהנליכער פאבריקען מאן פערזיבע איינע בעשטעללונג אונד איבערצייגע זיך. אויף וואונש ווערדען הבשרים מנאוני זמנו ביגעפאקט.

Hirsch Steiner, Przemyśl ul. Jagiellońska 7.

קורזים עברים בקראקא.

בקרוים העברים, אשר בחברה "ציון" בקראקא מתקבלים נדרים ונערות להביאם לירי שלמות בידעת תורה נביאים וכתובים, שפת עבר ודקדוקה ובקריאה, כתיבה ודבור. כחור הלמוד ממוצע, זמן הלמוד אחר הצורים. התלמידים מתקבלים ככל יום במעון החברה רחוב דיטעל מספר 54, אחד הצורים.

הועד של החברה, ציון. מנהל הקורים מר שבח וואלקאווסקי מקבל גם לקחים פרטים אם בבית התלמידים או בביתו ברחוב Miodowa 9.

ערכבסערונג דער שטעללונג איבערצייגען זיא זיך! פערבסערונג דער שטעללונג

Kaufmännischer Fern-Unterricht!
בוכפיהרונג (אללע מעטאדען), האנדעלסקארעספאנדענץ, דייטשן שפראכלערהע, קויפן רעכענען, האנדעלסקונדע, ווארענקונדע, בעאגראפיע, שאנשרייבען, וועלטגעשיכטע, סמעאגראפיע (אללע סיסטעמע) א. ז. וו. קאנן יודערמאנן אַהנע בעאנדערע פאָר- קעננטניססע אים ברעפעליכען וועגע אונד אין קודצער צייט גרינדליך ערלערנען.
בייא גלייכצייטיגער טיילנאָהמע אן 4 לעהרפאָכערן, סמעאגראפיע גראַמיס.
Gründliche briefliche Ausbildung zum tüchtigen Kaufmann.
אנפאָנגען נור געגען רעטורקארטע. פראָפעקטע א 35 העל, פראָבעכרעיע א 1.20 קר.
Erstes commercielles Unterrichts-Institut. — Abteilung für briefl. Unterricht
A. Weissmann, Podgórze-Krakau. H-E.

איבערנאָהמע יונגער לייטע צור גרינדליכען אויסבילדונג אין זאמטליכען האַנדעלס וויססען שאפטען געגען מאַסיגעס האַנאַראַר

די אויף גרונד דער מיט צאהל 43,903 דער האהען ק. ק. שטאטטהאלטעריי גענעהמיגטען סאמטען געגרינדעטע געגענזייטיגע אויסהילפע מיטגיפטר-געזעלשאפט "אורארא" ערטיילט איהרען מיטגלידערן מיטגיפטע ביז 18,000 קר. — בערייטס נאך 1 יעהריגער מיטגלידערשאפט — 4200 ק! מיטגליד קאנן יעדער אונפירערייאטעמער ווערדען — דאמען, הערן — זעהר גינסטיג פיר קינדער! די בעשטע הענדען 4 אכטיילונגען ערמאָגליכען זאגאר דער אָרמסטען בעפעלקערונג דאס איינטרעטען אין דיעזעס הומאניטאָרע אינסטיטוט. שריפטליכע עט מינדליכע אנמעלדונגען ווערדען ענטגעגענענאמען. געהערעס ערטיילט רי
Generalvertretung der »AURORA« Krakau Dietelsg. 81
אכטסישטונדען פאן 10 — 12 אונד פאן 3 — 6.
טיכטיגע אגענטען ווערדען געזוכט.

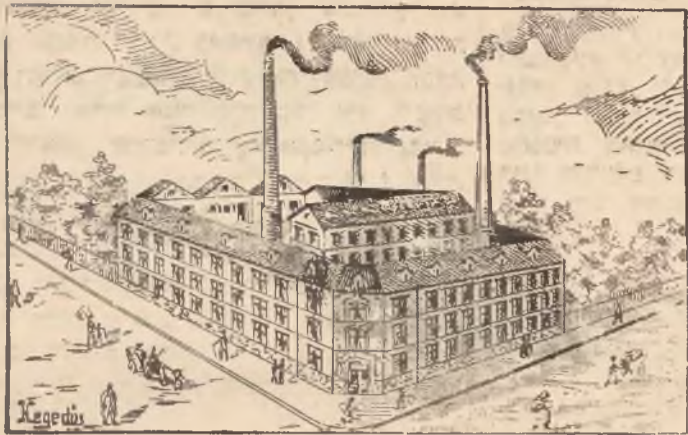
ERSTES SPECIAL-HAUS
von Echten **Grammophone-Phonographe**
Engros & Endetail
JOSEF WECHSLER
KRAKAU und WARSCHAU
in Krakau, Grodgate 7, II
עספיעלט עכטע קאנצערט גראמאפאָן עכט ניי- מיט מארקע, שרייבענדער ענגעל.
רעזיגע אויסוואהל פאן יודישען אונד העבראישען פלאטען. — עכטער קאנצערט-גראמאפאָן מיט מארקע, שרייבענדער ענגעל, זאמט 10 פלאטען- שטען נור 31 קראַרק. ניטמאנד ואל דיעזע בעסטע געלעגענהייט פערזיימען.
פרייוקוראמע עט הויפטערצייכניססע אויף פערלאנג- גען גראַמיס אונד פראַנקא.

דיא פיינסטע אללער מארקען איז "צערעס" שפייזע- פעטט!

(אויס קאקאניססען). דאס בעסטע צום באהען, בראטען אונד קאכען. Nahrungsmittelwerke „Ceres“ Aussig.

די ערציינונג אינטערליעגט דער בעמישען קאנטראללע דער פאכ האהען ק. ק. מיניסטער דעם אינגערן גענעהמיגטען אונטערזוכונגסאנשטאלט פיר נאהרונגס- אונד ענוסטישטעל WIEN, IX, Spitalgasse 31
די קויפער פאן צערעספייזעפעטט זינד בערעכמיגט, די ווארע אין אַריגינאל-פאקונג אין דער אנשטאלט קאסטענפריי אונטערזוכען צו לאססען.

תעודות האינסטיטוט של הממשלה לכריקת מאכלים בדרך חמי.

Instytut chemiczny c. k. Uniwersytetu lwowskiego.

L. 437. Lwów, dnia 4 stycznia 1906 r.
Nadesłane przez administrację „Hamicpe“ w Krakowie czekolada, została poddana ściystemu badaniu chemicznemu, z którego się okazuje, iż czekolada ta zawiera tylko kakao, cukier i tłuszcz roślinny. — Jakiegokolwiek bądź tłuszczu pochodzenia zwierzęcego nie zawiera wcale.

Dyrekcya Instytutu chemicznego c. k. Uniwersytetu lwowskiego.

Országos magy. kir. chemiai Intézet és központi vegykeresleti állomás Budapest, II., Csizky u.

Z. 1804. Budapest, am 7. Dezember 1905.

Die Untersuchung der eingesandten Chocolate ergab, dass dieselbe nur reines Pflanzenfett, also kein animalisches Fett enthält.

Die Direction.

לתועלת רבים.

היום מתוך קוראניו שארנו עד אדות השאקאלארע מפבריקאות שונות, שיצא עליה קול שיש בה חשש שימן של חויר או של נבלה ושיפה. ואחרי שאין ביד הסוחרים בהבי הכשרים על שאקאלארע חוששים קצת כן החרדים מפני מאבלות אסורים והשתמש בשאקאלארע וינזרו לנמרי. השיארים בקצו מאהנו להמציא להם איזו פבריקה, המוציאה שאקאלארע, שאין בה שום חשש אסור, בלומר, העשוייה בלי שום הערובות שימן מן הזוי. ער בן מרחנו לעשות חפצם, בקשינו וגם מצאנו. ילחנו הבילות שאקאלארע מן הפבריקה של

Dr. JOHANN RUCKER & Co.

(Commandit-Gesellschaft)

Chocolade-, Canditen-, Biscuits- u. Obstconserven-Fabrik LEMBERG.

הסירנו את הפירמא מעיירה, למען יא ירעע מאין היא, שדחנו אותה אל האינסטיטוטות של הממשלה בלבוב ובכודפסם יבדיקה המאכילים בדרך חמי ושניהם מעידים פה אחד כי בשאקאלארע מהפבריקה הזאת אין שום הערובות שימן מן החי ויא כל חכר אחר הנותן מקום רספק, מלבד חמר הקאקאי והשומן הטבעי ישו עם הנפה. הפבריקה הזאת נכונה לשלם ישרים אלף כתר ראיש. אשר ימצא בשאקאלארע שלה איזה שמץ שימן אחר או דבר אסור אחר אף משהו והיא נותנת לנו ולכל אדם אחר רשות, לשוב לבדיק את הסחורה בדרך חמי בכל עת ובכל שעה. עדות האינסטיטוט האלה, הנדפסה בזה ככתבה ובישינה, נאמנה בלי כל ספק בקפילא וכמסוח רפי תמו והרוצים לשמש בשאקאלארע בשרת, שאין עליה שום חשש אסור, ניכל ליעצם, לקנות דק את השאקאלארע מהפבריקה הזאת של

Dr. Johann Rucker & Co.

וגם בלא זה נכון כי יבכרו אנשי גרמניה את הפבריקה הזאת על פני כל הפבריקאות של חוץ לארץ, כי למה נוציא את הכסף מארצנו העניה לארצות עשירות, בעוד שיש פבריקה בגליציה, שאינה נופלת כטוב סחורה מפבריקאות בחוץ לארץ. עת לנו לעזוב את המשפט הקרום, לבכר תמיד סחורת חוץ, אף שסחורה כזאת ממש נעשה בארצנו.

מוציא לאור את המצפה.

Nicht lesen

allein, sondern probieren muss man die altbewährte medizinische Steckpferd Lilienmilchseife von BERGMANN & Co. Dresden und Tetschen a/E. vormalig Bergmann's Lilienmilchseife (Marke 2 Bergmänner) um einen von Sommersprossen freien und weissen Teint, sowie eine zarte Gesichtsfarbe zu erlangen Vorrätig à Stück 80 Heller in den meisten Apotheken, Droguerien Parfümerien und Friseurgeschäften.

א. ציחוב. ספרים.

מלנפי. — אישה מספרת. — באבי. (אל הספר נספחה גם תמונת הסופר) המחיר 20 הל. עם המשלוח. מקראית מתקבלת. לפנות אל

Zwi Scharfstein, Przemyślany.

פיפני

פינע בעהמישע ארש אוים האליץ פיר ביער עם וויין פאן נוממער 1-4 א 26 העלער ביא

L. Apermann, Theehandlung Brody.

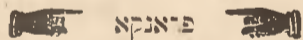
Wyd.: | Naftali Hof. | S. M. Lazer.

Odpowiedzialny Redaktor: S. M. Lazer Drukarnia S. L. Deutschera w Podgórze

רשימה חדשה

מספרים הנמצאים במסחרנו

נגמרת ברפוס, ונשלח לכל דורש ומבקש

Amkraut & Freund

Buchhandlung

PRZEMYŚL.

אגוים למכירה.

הגני מודיע בזה, שיש לו למכור שמונים מעטערענמנער אגוים האפרימא אונ-גארישע, געלבע, ווייכע שאל. מחיר מאה ק"ג 35 בתרים ולהקונה כל הסחורה ביחד, רק 34 כתר בעד מאה ק"ג. הקונה ישלח אגנאכע.

Pollak P Hers M. Sziget (Ungarn)

PATENTE aller Länder erwirkt
Dr. FRITZ FUCHS
beedeter Patentanwalt.
Mitarbeiter: **A. HAMBURGER** INGENIEUR
Telephon 2460
Wien VII. Siebensterngasse 1.

ספור יצירת העולם

בהסכמת עם הדעה בהשתלשלות הבריאה (Evolutionismus) ועם הדעה באחדות מוחלפת ביקום התבל (Monismus)

מאת ד"ר שלמה רובין

יצא זה עתה לאור בצורה נהדרת מאד. כל חובבי ספרי החכם הישיש יודה בעד הספר הנהדר הזה.

מחירו כתר אחר.

להשיגו אצל המדפיס והמוציא:

Josef Fischer, Buchdruckerei, Krakau, Grodgate 62.

איך זוכע

צום באלדיגען איינשריטע איינען יונגען מאנן פיר מיינע בוכהאנדלונג, פער-בונדען מיט דערבעאישע אנטיפואריאט. דער בעטרעפענדע מוסס איינע גוטע שולבילונג האבען אונר געדיענענע קענט-ניססע דער העברעאישען שפראכע אונר ליטעראטור בעזימען. כעסטע רעפערענ-צען ערפארדעליך.

אפערטען מיט פאלשטענדיגען לע-בענסלויף. אבשריפט ליכען צייגניססע אונר געהאלטאנשריכען אן

J. KAUFMANN

Buchhandlung u. Verlag Frankfurt a. M. Börnestr. 41.

JACOB BECK

Holz-Export Sary Sambor

ערשמע קראקויער מיט עלעקטרי-שער קראפט בעטריבענע כשרה

דאמפ-זעלכוואארען

פאבריק

מיט דען בעסטען מאדערנסטען מאשינען, ערצייגט שענע פרימא סאראמי וועראנזער, ברומס שינ-קען קרענווירסטעל א. ו. ו. פער-זעהען מיט הכשר של ה"ביר" צו דפה. עמפיעהלט צו

בירדיגסטען פרייווען. אויף פערלאנגען ווירד פרייו-קוראמע עמ הכשר אייננעשיקט.

Emanuel Glaser

KRAKAU, Bozego-Ciała 8.

האמעל אונר התנה-זאאל

אין מיינעם הויזע וויי-א-וויי דער באהנ-שמאטיאן האדאראוו האבע איך איין

האמעל

עמ כשר-רעסטוראציאן זאוויא איינען גראסען מאנאזאאל איי-נעריכטעט. 15 ציממער גיט רעגאליורט שמעהען צו פערפוינג. ביליגע פרייווע גוטע בעדיענונג.

ביטמע די געלענעהייט צו בענימען.

Melech Teichmann, Chodorow.